

N° 36.

Birmdeenä 5. September

1866.

Gefchsemmes sinas.

No Nihgas. 27tä August muhsu augsti-zee-nigs general-gubernators. grafhs Baranow aisrei-foja us Pehterburgu.

No Pehterburgas. Kamehr tahs jaunus teefas irr eezeltas, muhsu awisehm arween irr fo stab-siht pahp tahm un ihpafchi to meera-spreedeju darrischanas teel tohti usflawetas. Meera-spreedejeem effoht ta leelaka darrischanu ar semmakeem laudihm, prohti ar tahdeem, fag agrafhs laitös no leelahm laika tehreshanahm un maksafchanahm haididamees, sawu teesu nemas ne-effoht mellejuschi. Schee arri isfchirr dafchurich' tahdas leetas, fo pee wezzahm teefahm nemas nepeenehma tadeht, fa leeziba trubka. Winneem pee wiffumasafahm wainahm, fo tuhlin nemm preefchä ir tä isdohdabs taifnibu panahht un kautini fahf atsiht, fahds labbums winneem zaur fchahm teefahm teel. Daudsreis' pee lammafchanahm dshrd, fa aplaitinahhts lammataju draude pee meera-fohga apfuhdseht un lammafchana tuhlin mittejahs, ir tad, tad lammatajs naw wis flaidrä prahhtä. Warr zerreht, fa tahdas gahnettu walfodas un lam-mafchanas pa Pehterburgas eelahm retti ween buhs dshrdamas. Tä tad nu arri pee wiffumasafahm pahp-fahpshchanahm laudis fahf wairaf bihtees waldfichanun un gohda turreht lifkumus, kam wairs ne-eebrohschi-najahs til tihfchi pretti darriht, tä eeraddufchi.

Wehl no Pehterburgas. Taggad pat awis-es isfluddina to sinu, fa effoht nomiris tas fah-jineeku farea-spehla generalis, zittreifeis Wilnas ge-neral-gubernators un taggadejs presidents pee tahs teefas, fas ismelleja tohs walfs fauna-darritajus,

fas pehz Keisera dshwibas tihfoja, prohti grafhs Michael Murawjew.

No Nischni-Rowgorodas raksta, fa turre-nes eefshwotaji gribbejuschi augsto Krowna-mantineeku ar leelu gohdu fanemt; bet Krowna-mantineeks tohs lubbfs, lai nelahdu leelu gohdu winnam neparah-dohht; to, fo preefch tam gribbejuschi istehreht, lai labbal isdohdohht tur, fur zitteem zilwefeem fahds labbums teelohht. Kad nu kohpmanni preefch ta gohda bij fahfkufchi 8000 rublus, tad winni ar to labbaku eetaifschohht fawu tirus flimneeku nammu, fur lai us preefchu warretu flimneekus usnemt bes fahdas maksas. Preefch ta pascha labba darba us preefchdeenanahm bohdu isrentetaji no kaka rubla dohshohht 3 kapeikas.

Wehl no Nischni-Rowgorodas raksta, fa tur pa leelo tirus laiku winnus apmellejuschi: aug-stais Krowna-mantineeks Leelfirsts Aleksander un Leelfirsts Wladimir, tä arri tee Amerikas fuhhtitee lungi un zaur fo pilfsehtneekem bijufchas dafchas preeka-deenas. 18tä August Leelfirsteem preefchä laisti muifchneeki, kohpmanni, pilfsehtas waldineeki un zitti teesu-lungi. Pehz tam Leelfirsti apmelleju-schi to leelo tirus un tad Krowna-mantineekam preef-chä westi tee Amerikas fuhhtitee. - Tahs paschas dee-nas walfarä pilfsehtneeki Amerikaneefcheem fataisju-schi leelu gohda-meelastu, fur spehlejuschi Krewu un Amerikaneefchu tautas-dseefmas, runnas turrejuschi un weena tauta ohtraf laimi wehlejufe. Pehz mal-tites fingetaji ihstä Krewu tautas mundeerä gebruf-schees, fanahfufchi un sawas tautas finge's finge-jufchi wefeem preefchä.

No Kaukasus. Pee teem nemahziteem wez-

zeem kalnu eedfihwotajeem Aiskaukafik bij nemeers un dumpis iszehlees zaur to, ka tee farwâ dumjibâ nebij pareisi fapratufchi waldischanas pawehleschanas, kas dohtas deht atfwabbinafchanas no dšimt' buhšchanas un deht kauschu flaitišchanas. Wiſſur zittur ſchis darbs bij laimigi isdewees, bet Abchafiâ lahdi 5000 zilwek fazehlahs pretti. Lai nu ſchohs warretu apmeerinaht, tad Suchuma kreises wirfneeks palawneeks Konjar, pawaddihts no ſawa adjutanta Bſiſki un diweem Kaulafeeſchu firſteem, wahrâ Schirwaſchigſe (kur weens nomirruſcha Abchafias walbineeka brahlis un ohts dehts), dewahs us to weetu, kur tee ſapulzejuſchees un pawehleja, lai eetoht us mahjahm. Bet weens no teem firſteem dewa ſihmi, us ko dumpineeki tuhlin kehra ſawus kareacerohſchus un kitta Kreeweem wirſû. Bet Kreewi ſamukka lahda mahjâ eekſhâ. Dumpineeki pagehreja abbus firſtus pee ſewis un kad tee us palawneekâ Konjara pawehleschanu bij ahra isgahjuſchi, ar teem laudihm runnaht, tad ſchee winnus tuhlin ſanehma zeet; paſchi tad ſpeedahs iſtabâ eekſhâ un notahwa palawneeku Konjaru lihds ar winna pawaddonu. Tee kaſati, kas winneem bij lihds, papreekſch eebehga lahda ſtalli un tad — to bija 30 un 1 offizeers — baſnizâ, kur tee lahdas deenas ſewi aiſſtahweja. Taggad tee wiſſi irr Suchumâ. Dhtrâ deenâ, 27tâ Juli, dumpineeki mettahs Suchuma pilſſehta wirſû un to aiſſdedſinaja. Bet pilſſehta wehl 28tâ un 29tâ atturrejahs dumpineekeem pretti un 2 kuggi, kas turpat bij mallâ, teem palihdſeja dumpineekus atgainaht. 30tâ Juli ap Suchumu ſapulzejuſchees kareawihri dumpineekus ſawaldija, ka tee pilſſehtai wairſ newarreja ſlahdeht un drihs pehz tam dumpineeku preekſchneeki paſchi nahza preekſhâ un teiza, ka wianni katrai ſohdibai par ſawu grehku gribboht padohtees. Tahlakas ſinnas, pahr to, kas pehzal notizis, wehl naw nahluſſchas.

Ahrſemmes ſinnas.

No Wahzſemmes. Kur wehl ſtrahda ar meera-derreſchanu un ar rohbeſchu pahrzelfchanu, pee ka Pruhſcheem arween dauds woi maſ kas teek. Pruhſchi zittadi meeru nederreja, ka ar katrai maſu walſti ſewiſſchi un nu jau til taht effoht isdewees, ka til diwas walſtes ween wehl atleekoht, ar ko wehl meers naw ſaderrehts, prohti, Salkſchu un Maininges walſtes. Dingejahs kâ ſchihdi un tadeht newarr us preekſchu tiſt. Salkſchi negribb wiſſu wehleht un darriht, kâ Pruhſchi pagehr un Pruhſchi atkal negribb it neko no ſawas pagehreſchanas atlaiſt. Kâ nu lai darra? Weenadi woi ohtadi tal waijaga gallâ tiſt. Tadeht dſird, ka Salkſchu kehniſſch, negribbedams ſawu wahrdu pahrlahpt, gan buhſchoht no waldischanasgohda atlahptees un winna weetâ palikſchoht par kehniſſu Weimares leelerzogs, — kas tad laikam darrihs, kâ Pruhſchi gribb. — Ar Meiniges erzogu wiſſas darriſchanas palikluſſſchas gluſchi meera, jo tas negribboht pee taſs jaunahs Wahzwalſtu beedribas

peeſtahtees us tahdu wiſſi un ar tahdu ſinnu, kâ Pruhſchi noſazzjuſchi. Tad nu tē arr' isnahſſchoht tâ, ka laikam krohna-mantineeks buhſchoht to waldischanu usnemt, jo tas turroht labbaku prahtu us Pruhſcheem, nelâ tehws. — Tad wehl irr weens treſchais ſtrihdis ar Dlandes kehniſſu. Pee Dlandes walſtes peederr ta erzoga walſts Luſſemburg, kas paſchâ Wahzſemmē buhdama, lihds ſchim peederreja pee wezzahs Wahzwalſtu beedribas. Ka ta beedriba isnihluſe, tas Dlandes kehniſſam iſhti pa prahtam, jo wiſſſch zerreja, ka nu winna walſts dalka palikſchoht gluſchi brihwâ no wiſſas dallibas ar Wahzſemmi un no tahm nobohſchanahm, kas tur klaht peederreja. Bet kas to dohs? Pruhſchi Luſſemburgas ſlanſtē ſawu kareaspehku eelikuſchi, pagehr, lai ſchi walſts pee taſs jaunahs beedribas peeſtahjahs. Kehniſſſch pahr to negribb neko ſinnaht un pagehr, ka lai Pruhſchi ſawu kareaspehku no taſs ſlanſtes nemm ahra; bet Pruhſchi tikpat ſtihwi atkal paſtahw pee ſawas pagehreſchanas un tadeht newarr ſinnaht, kas wehl tur iſjuſts. — Ka Pruhſchi pee-ang lee-lumâ un ſpehka, to warr ſapraſt, kad dſird, ka pee meera-derreſchanas ar Eſſu-Darmſtatt ween, Pruhſchi eemantojuſchi 3 millionus gulſchu kareamalkſas 20 kwadratjuhdses ſemmes ar 60,000 eedfihwotajeem un lahdam 4 pilſſehtahm. To naudu Pruhſchi nepaturroht wiſ weeni paſchi, bet dohdoht no taſs ſawu dalku arr' tahm zittahm walſtehm, kas karealailâ us Pruhſchu puſſi ſtahwejuſſchas un ſawu kareaspehku dewuſſſchas Pruhſcheem par palihgu. — Tee no Schleswigas ſeemeta puſſes ſubtiti kungi, kas Pruhſchu kehniſſu gribboht luhgt, lai winnus laiſch atpalkat pee Dahau walſts, wehl lihds ſchim ne-effoht preekſhâ laiſti; grahſs Biſmarks atteizis, ka wehl ne-effoht waktas us to. Zitta ſinna atkal ſtahſta, ka leels pulks turpat ſeemeta Schleswigâ zetotees lahjâs, kas negribboht wiſ, ka winnus Dahneem atpalkat dohdoht. Ja tas teefa, tad gan maſa zerriba, ka Dahni ko dabhuſs. Kad nu Pruhſchu walſts paleek ſpehzigi us ſemmes, tad ta arr' jau ſataiſahs gahdaht pahr labbu kareaspehku us juhras. Effoht jau ſpreeduſchi, ka tuhlin waijagoht 5 millionus dahlderu nemt un liſt buhweht wairal kareakuggus, ar ko ſawas rohbeſſchas juhrâ jo labbi apfargahpt. Diwas brunnotus kuggas jau effoht apſtellejuſchi un patlabban gribboht pirkt no Amerikaneſcheem weenu ſlawetu brunnotu kuggi, ko tee buhwejuſchi preekſch ſawa braktu karea, bet kas wehlal gattaws tizzis un winneem paſcheem wairſ ne-effoht waijadſigs.

Kad Pruhſchu kehniſſſch no karea pahnahdams, ar ſaweem pawaddoneem cereiſoja Berlizzes pilſſehta Slehſeeſchu aprinki, tad winnam un prinzim krohnamantineekam jaunahs dahmas paſneedsa lohſberu-krohni par uswarretaja ſihmi. Kad nu arri grahſam Biſmarkam tahdu krohni ſneedsa, tad ſchis atteiza: „Bee-niga freilene, es to gohdu ne-efmu pelniſis; es ne-

esmu bijis karrâ un tadeht man no uswarreschanas-gohda itt nefas nepeederr." Sauna freilene gan pir-mâ azzumirli tã kã fajukta, bet drihs fanehmusehs, grabfam atteiza: „Tuhš tat effat to karru eefahku-schi.“ Tad nu grabšs Bismaršs smeedamees to krohni fanehma.

No Schweizu semmes raksta pahr leeleem uhdens-pluhdeem, kas Augusta mehnesi tur gaddiju-schees zaur warrenu leetus libšchanu. Wiššas uppes effoht tablu pahrluhduschas, wišši grabwi paliklu-schi par leelahm straumehm. Uhdens ar leelu warru gabšchotees no kalneem semmê un aisraujoht libšs, to zekã notwerr, lohtus, tiltus, ehkas un t. pr. Warrenu skabde noteekoht zaur scheem pluhdeem.

No Italias. Italia nu, kã sinnam, panakufeto, to senn jau kastroja, prohti Veneziu dabbuht par sawu guberniju. Italia wairaf naw isdohšchanas, ka til usnemt to parradu dalku, kas us to semmes-gabbalu kriht. Pee meera-derreschanas arri tas irr notaišhts, ka Eštreiku keiseram ja-atdohd atpalkaf wiššas tahš dahrgas krohna-mantas, to tas no Venezias aisweddis, kã arri tas zittureiseja Venezias kehniina krohnis. Kehniinšch Wiktors Emanuels isšluddinajis peedohšchanu wiššeem pahrfahpejeem un ir pašcham tam wezzu wezzajam dumpineeku galwineekam Mazzinim, kas senn laikeem Londonê dšhw. Bet schis to peedohšchanu ne-effoht wis fanehmis. Teizis, ka winnam nekahda peedohšchana newaijagohht, jo winna padohms jeb noseegums tas ween effoht bijis, ka Italiai waijagohht wiššaf buht sawe-notai un tas nu effoht notizzis, — til ween, ka Italia wehl ne-effoht brihwwalšts jeb republika palikufe, un tapehš, ka ta ne-effoht republika, wišsch us Italiu atpalkaf nenahšchohht. — Garibalda pulki gan effoht nemeerigi, ka schorei' nedabbujuschi iskautees un kahdu uswarreschanu pastrahdaht, tomehr meera jadohdahš un Garibaldis patš atkal jau tihsojohht atpalkaf tilt sawã kluffã Kapreras-fallã. Eštreiku keisers pee meera-derreschanas gan wehl grišbejis notaišht, ka lai pufse no winna saldateem arr' paleekoht tašs krepostõs, to Italiai atdohd, — kamehr Italia bušschohht atlihdšinajuse Venezias parradu dalku; bet Italias ministeris ar to nebijis meera un atbildejis, ka tad wiššu meera-derreschanu bušschohht sweest pee mallas. Us to tad Eštreiku keisers no sawas praššichanas atstahjees. Irr jau arr' nospreesšs, ka kehniinšch Wiktors Emanuels schinnis deenãš bušschohht Venezia ee-eet un to par sawu walšti usnemt. Sinnams, ka tur leelu leelahš gawilešchanas netruhšs. Eštreiku karraspehšs no turrenes jau effoht aisgahjis prohjam un Italeeschi tai weekã eegahjuschi. Wišš taggad noteekoht ar labbu prahtu un eeksch leelas draudšibas. Daudšina arri to, ka Italias kehniina wezzakais dehšs Humberts grišboht prezehht kahdu Eštreiku keisera raddineezi; bet šklaidri nefas wehl pahr to naw sinnamš. Italeeschi tad nu schorei' wairš us nekahdu karru ne-

dohmajohht, bet grišboht leelu dalku karraspehku at-laišt. Til teem nu wehl paleek pahraf, kã Rohmas walšts; bet to libšs schim brišscham ne-effoht nekahda zerriba. tã dabbuht kã Italiu. Lai gan agraf daudšinaja, ka Pahwestšs effoht peekuffis pretti turretees un jau dohmajohht Italias kehniinam tuwotees, to-mehr taggadejas sinnas runna atkal pawiffam zittabi. Salka, ka Franzuschu keisers Napoleons deesgan no-darbojotees, Pahwesta prahtu lohziht, lai us Italias kehniina pufši dohdahš, lai peenemm winna karraspehku par Rohmas apfargataju, kad Franzuschu spehšs buhs aisgahjis, bet nekã! Pahwestšs paleekoht wehl nelohkams, un tomehr patš nepeshjoht sawalbiht tohs laupitaju berrus, kas tur jo deenas jo wairaf pahrrohku nemm, un dšhw padarra nedrohšchu un bailigu wiššeem.

No Franzuschu semmes. Turrenes semmturri schehlojahš, ka kweeschu schogadd' pee winneem kohti šlitti isdewuschees. No 150 aprinkeem sinnas fanahkuschas kohpã, kas wiššas nekann lahgã. Weetahm zettorta dalka, trescha dalka un ir wiššaf pufse effoht masaf paaugufe, ne kã zittõs gaddõs. Šlitts laikš, kas usnahjis Augusta mehnesi un wehl ne-effoht mittejees, laikam wehl leelaku šklaidi darrischoht. Pašchi tee kweeschu arr' effoht kohti šlitti, milki, weegli un bes usskattes un ta štarpiba štarp wezzeem kweescheem un schagadda kweescheem effoht tahda, ka Parihšes turgõs malkajohht 2 libšs 3 frankus par puhru wezzu kweeschu wairaf un zittõs turgõs malkajohht ir 5 libšs 6 frankus wairaf, ne kã par schagadda kweescheem. Spreesch, ka pa 600 millioneem franku labbibas waijadšchohht eewest no ahrsemmes. Marseljes pilšsehta ween jau daudš labbibas effoht apstellejuse no Ddeffas, Spanias un Wahšsemmes. Appini, zulkura-rahžini un elje, effoht pufšlibšs isdewusches. — Arr' no Seemet-Amerikas raksta, ka kweeschu effoht šlitti isdewuschees, bet mais labbiba itt baggati augufe un ta effoht winneem jo wairaf waijadšiga preeksch pašchu bruhšes. Leelš leetus ir tã kweeschus apšklahdejis. Tomehr Kalifornias dalkã effoht kweeschu til baggati isdewuschees, kã wehl nekã un tee semmturri tur warreschoht leelu dalku pahrdohht. Agralõs gaddõs Amerikaneeschi daudš kweeschu Englandei pahrdewuschu, bet taggad jau pahri gaddõs teem schi andele isdohdotees šlitti, jo Kreewusemme, Wahšsemme un zittõs gaddõs arri Franzuschu semme warroht labba' un par jo lehtaku turgu sawus kweeschus Englandei pahrdohht. Mais labbiba Amerikã schogadd' pa pufši wairaf isdewusches ne kã zittõs gaddõs.

No Parihšes. Franzuschu keiseram taggad tã, itt ka laimes-mahte winnu pawiffam grišboht atstahht. Refur wairš neisdohdahš tã kã wehlejahš. Zitturei' wišsch ar Italiu beedrodamees, Eštreiku keiseru kreeti pašeminoja, par to Sawoju un Nizzu par malku dabbuja, tad ar Spaniju kohpã Roschin-šehnã labbu semmes-gabbalu eemantoja, Alšchibrê dumpi-

neekus fatreeza, tad Melkila Suarezu uswarreja un tur keisera walsti eegrunteja, ta, ka warreja fazzigt: „Luhl, lo es darru, tas wiss labbi darrihts, jo wiss pareisi isdarrihts.“ Bet taggad, ta nu? Leela Ciropas kongresse patte pirma winnam jau neisdewahs; jauna Melkilas keisera walsts nihst abra, nu atkal Pruhfchi par labbu padohmu negribb atdoht winnam tahs semmes, kas teem ais Mein-uppes un kas tomehr winnam til labbi peepasse, ka zeppure galwai. Taggad arri ta rahdotees, ka wiina gohds un warra gribboht isniht Austruma semme, Turkos, fur patlabban atkal gribb iszeltees karschs un fur atkal labba padohma wajadsehs. Pee tam effoht wainigs leelais ministeris Drueng de Lih (Druin de Lhuys) kas tilkai effoht Chstreiku un Rohmeeschu draugs. Lai nu gohds un warra ir tur Turkos ne-eetu wehja, tad peeminnetam ministerim no ammata ja-atstahjabs un wiina weeta nahls zits, kam wahrds v. Moustier, kas jau Austruma buhshanu agral eepastnees un warreschoht wehl wissu par labbu greest. Bet newarroht wis sinnacht, woi tas wairs isdohschotees. Woi tad nu brihnums, ka keisers, kam jau wezzums wirsu speeschabs, Melkilas keiseram wairs neohl palihdibu un tapat arri Pahwestam ne?

No Turku walstes. Kandias-falla wehl tapat eet. Mustapa Pascha gan isdarbojees apmeerinacht, teikdams, ka tahs reebigas nodohschanas teem buhschoht atlaist. Kandeeshi til atbildoht, ka wiini taggad zittu neko negribboht, ta ar Greeku kehina walsti saweenotees. Turku karra-spehls trijds lehgerds taifotees dumpineekeem pretti. Turku waldischana pagehrejuse no Greeku kehina, lai tas aisleedschoht sawas semmes awises rakstih dumpineekeem par labbu un par usflubbinaschanu un lai sawas semmes laudihm aisleedschoht wiina dumpineekeem eet par palihgeem. Us to kehinasch tam atbildejis, ka tahdas brihwu lauschu walsts likkumi aisleedschoht to darriht un ar warru pretti stahweht tam, kas paschu walstei naw par stahdi. — Turku waldischana to generali Osman Pascha issubtijuse us Bosniu un Erzogewinu, pahrluhloht, woi tur arr' laudihm nesahloht papehschi neeseht us karra-danzi. — Epirus-fallas Pascha sawas walsts kristitus pawalstneekus usazijnajis, lai tee ar raksteem apleezinajoht, ka wiini paleloht ustizzami sultanam. Bet laudis 40 aprinkos ne-effoht wis ta darrijusch, bet aisbehgusch kalnds un teikuschi, ka wiini gribboht swabbadi buht no sultana waldischanas. — Taggad driht warr fagaidiht to sinnu, ka sultans sawu ministeri no Greeku semmes fauts mahja un paliks Greeku semmei par eenaidneeku.

No Njorkas. Sabeedrotu walstu presidents Dschonsons islaidis tahdu pasluddinaschanu, zaur lo sinnamu darra, ka, tad nu arri Telfas aprinkis atkal ar sabeedrotahm semmehm effoht saweenohst, taggad wiffas waltsballas atkal effoht eezeltas wezzas teefas, ta meera laika peenahlahs.

Behrnu-swehtki Lasdohne.

Lasdohnes draudses skohlas behrneem bij 18tais Juli schai gadda no Lasdohnes mahzitaja par swehtdeenu noliktis. Lai gan rihtalails ittin leetains bij, tad tilpat fanahja gandriht wiffi aizinatee behrni lihds ar dauds wezzakeem laudihm, un netrubla arri daschi weesi no nahburgu laudihm. Sanablschana bij mihta basniza, fur swehtki eesahlahs. Basniza patte bij ar meijahm un altaris no Praulenes leelungeem ar treibuhfscha pulkeh m ispuschlohts. Tad turreja mahzitaji ar leeleem un maseem, ar skohlmeistereem un behrneem mihtigu Deewakalposchanu. Pehz eesahkuma dseefminas runnaja draudses mahzitais pats, ka tahdeem behrnu-swehtkeem buhs buht par pasflubbinaschanas-deenu tilkabb' behrneem, ta wezzakeem un skohlmeistereem, lai ar uszihtigu mahzibas un skohlas-darbu ideenas labbaki paschkirtohs. No Luhl. Gw. 2, 41—52 preekschä lassijis rahdija mahzitajs, ka behrneem no mihta Jesusbehrna effoht jamahjabs Deewa wahrdu-mihtoschanu, paklausibu un pasemmibu; bet wezzakeem un skohlmeistereem atkal Jesus wezzaki, kas sawu behrnu us Jerusalemes swehto weetu waddijusch, par swehtigu preekschibmi, ka sinnatu sawus behrnus pareisi audsinacht, un wiinu prabtu zillaht un lohziht us to, kas tas ihstems Tehws par wisseem, kam behrna wahrds semmes wirsu, un us schi Tehwa leetahm un debbes-mahjahm.

Jaun-Peebalgas jaunais mahzitais tad turreja behrnu-spreddiki pahre to rakstuweetu Matt. Gw. 23, 37: Jerusalem, Jerusalem, kas tu nokauj u. t. pr. Sawu spreddika mahzibu salikka winsch schinnis persches-wahrdos: Ak Kungs mehs effam grehzihi Jerusalemes behrnini! Ar taweem spahrneem apsed' muhs ta wista sawus zahlischus. Winsch peeminneja, ka mums neween ihstems Tehws effoht, tas augstais Debbesstehws, bet ka ta Deewa-Jerusalem — ne ta laiziga kas Turku rohlas, bet ta garriga, kas augschä, ta Deewa draudse debbesis un semmes wirsu, effoht muhsu wissu mahte. Jerusalemes behrni gan mehs effoht, bet grehzihi behrni, tahdi, par furreem tas Kungs gan daudslahrt irr nostummis hijis un raudajis, itt ta winsch tur par to wezzu Jerusalemi un wiinas behrneem dabbujis raudaht. To behrnu grehtu atraschschohht mahjas un skohla; — tas Kungs to nofauz par praweeschu nokauschana, un wiffa nepaklausiba prett praweeschu swehtkeem wahrdeem, prett Deewa hauschkeem, wezzaku un skohlmeisteru mahzibahm effoht tahda praweeschu nokauschana. Ar tahdu nepaklausibu neweens behrnus newarroht ee-eet debbesu walstiba. Tapehz effoht jaluhdsjabs to mihtu grehtu-deldetaju: Ar taweem spahrneem apsed' muhs ta wista sawus zahlischus. Tam Kungam Jesum gribbahs ta darriht, woi mirst sawus zahlus no wannaga naggeem isglahhjoht. Bet kas tad tahds wannags, tahds wiffuleelalais dwehsetu-eenaidneeks gan buhschoht? Jauneklis teiks: ta nahwe, kas mannu jauko dshwi nogalle, — wihrs fazzih: tas wels

ar fawu wiltu un fahrdinafchanu; — firmgalwis neleegsees un fazzis: mans grehls irr mans nilna-fais eenaidneeks. Scho wannagu nahwejoht bij tam Kungam fawu paschu dschwibu jasaude, — un to wiasch labpracht darrijs, lai tif tee zilwefu behrni no grehlu-fohda buhtu isglabht. Un arween wehl fedf wiasch muhs nabbagus ar faweem schehlastibas-un meera-spahrneem, ar swehtu kristibu, ar Deewa-wahrdu mahzibu un ar fw. walfarianu. Lai luhdsahs tapehz latris: Ar taweem spahrneem apsehds muhs, ka wista-fawus zahlifchus. Un lai tam Kungam, kas labpracht fedf un glabht, jel nefad nebuhtu ja-schehlojahs un jafakta ta: „tee negribbeja,“ — tad lai schodeen pat jau fahlam un nahlam pee Winna, kas taggad muhs aizina!

Ta mahzija mahzitajs behrnus ar wahrdeem, lo latris behrns gan labbi warreja saprast. Behz tam farunnajahs pee altara Ehrgtu mahzitajs ar behrneem par fw. luhgschanas pirneem wahrdeem: Mufsu Tehws debbesis, un rahdija, kapehz muhs wianu par ihsteno Tehwu jaatsiht un kahdi tee ihstenee Tehwa-behrni irr, ka tee turras un darra, ka tee pee fawu behrnu bauschta, ta zettorta, mahzajs un rad-dinajahs par pallausigeem, neween wezzatu un waldineeku-bet arri Deewa-behrneem, kam labklahschana newarr truhlt ne laizigi ne muhschigi. — Behrni paschi bij itt jautri un preezigi pee schihs farunnafchanahs. — Tad draudses mahzitajs isdallija teem behrneem, kas ffohla labbi uszihgti bij bijufchi, majas grahmatinas, kahdas 75, par paschubinaschanu un papreezinafchanu, un nobeidsa Deewawahrdus ar Deewa luhgschanu un noswehtifchanu. Mihligas dseefmas — ir us 4 balshim no dseedataju beedribas — atflanneja Deewa wahrdos basniza; bet ahra atkal jau faulite jauki spihdeja. Ta tad nu pehz beigteem Deewawahrdeem behrni basnizas kalnia nostahjahs katra ffohla pee sawa ffohlmeistara sewischki. Mahzitajs un pehrminderi atnahja pee behrneem ar peezi glihteem farrogeem, katram ffohlas-pulzinam weens. Mahzitajs papreefch behrneem isstahstija, kas farrogs par shmi, — ka tas sewischki farra-wihreem leeti derr un tohti waijadfigs, lai pee farroschanas neishistu pulks us mallu mallahm, bet kohpa paliktu un ar faweenoteem spehkeem stipri buhtu prett eenaidneefteem. Bet neween tee mundeerina-wihri effoht farrotaji, kam saws farrogs waijadfigs: — mehs wiffi, ir paschi behrni lai buhtu farra-wihri, prohti Kristus farra-wihri, kam stipru farru jakarro prett wellu, pasauli un grehlu. Kristigu kauschu farrogs schai garriga farra effoht Kristus frusts, ar lo teem uswarreht buhs. Kristigeem behrneem derreschoht tohti, ka pee laika dabbu raddinatees us farrogu raudsicht un apdohmaht, ka neween schihs, tahs mahzibas teem prahta eenemmamas, bet ka teem arri us to swehtu Deewa-behrnu farra tikfuchi jafataifahs. Schee ffohlas farrogi lai tad teem par atgahdinafchanu effoht, ka wehl zits tohti swehts farrogs,

Kristus frusts tohs sagaida. — No ffohleneem bij ihpaschi weens katra ffohla par farroga-nessēju israudsichts, kam mahzitajs ar lahdeem wahrdeem, us wisseem ffohleneem runnadams, to nodohmatu farrogu rohlas eedewa. Warr saprast, ka farroga-fanehmeji un -nessiji to gohdu mahzeja atsicht, kas teem zaur to bij wehlehts.

Draudses-fohla dabbuja farrogu no trim stribpahn: farkana, sakta un balta. „Draudses-fohlas,“ no Ritterschafstes zeltas, irr wiffas Widsemmes pirma un jaulaka zerriba, tapehz draudses ffohlai Widsemmes gohda-pehrwes dohtas. Wiffa Widsemme gribb us scheem faweem dehtijumeem raudsitees un zerrelabbus augtus tur sagaidiht. Un draudses-fohla draudsei paschai tas ligds pee ta Kunga altareem, fur winnas ihpaschi behrni ka draudses flawa un fahls teef pa-audseti; tapehz waijaga draudses-fohlas gruntei buht tai paschai, us lo wiffa kristiga draudse irr dibbinata, — Kristus affinis, — tadeht tas farkanums. Un ffohlas gallamehrkis arri lai irr tas pats, kas draudses mehrkis un zerriba irr: tas nefawihstams gohda-krohnis debbesis un tahs baltas kahu-drahnas pee muhschibas galdeem, — un tapehz tas saktums un tas baltums farroga.

Sarkan-muischas walstsffohla dabbuja farkanu farrogu ar fudrabainu Maltesera frustu. Tahds frusts irr leela gohda-sihme, un tas pats lai atgahdina ffohlenus, ka arri teem pehz tahda gohda jadsennahs, ar lo neween zilwefu, bet arri Deewa preefschä warr pastahweht. Bet farroga farkunums lai nosihme Sarkaneefchu behrneem to mihlestibu, kas stipra ka nahwe, farkana ka affinis, to mihlestibu, ar lo teem Deews un tuwali jamihle un Deewa wiffleelatee bauschti zaur to japeepilda. Ta netruhfchoht teem tas Deewa-behrnu gohds.

Lastohnes-muischas un Lastohnes mahzitaja-muischas walstsffohla fanehma bastu farrogu, kuplis lasdasars, fur reeksti kahrt, bij wirsu usmahlehts. Lastohne nosihme pehz wezzas wallodas: Lasdu dau-djums. Wezee lasdu meschi effoht nokaltufchi, tad nu Lastohneefchu behrneem waijagoht tai weeta kupli isplaukt un saktiht, ka Deewa dahrsa kohzineem; bet augti teem arri lai netruhlt, ka kuplis lasdasars arri naw bes reeksteem ar faldeem kohdoleem. Un bewainigahm waijaga buht behrnu-firdihm, ka kohdols lai isdohtohs weffels un salds — tapehz tas farrogs winneem balt.

Prauleneefchu walstsffohlai tikka balt-sils farrogs ar trim fudrabainahm firpehm (jeb zirpeem, ar lo labbibu schinni apgabbala ptauj). Ffohla behrnus lai fataifa us augfunemfchanu tikpat tai laiziga darbä, kas teem katram buhs nowehlehts — un tapehz tas baltais gabbals farroga, kas sihme us balteem, ptaujameem labbibas-laulcem, — ka arri tai debbeschiga darbä, us lo mehs wiffi effam aizinati, — un tapehz tad atkal tas sillums, kas atgahdina fillu debbesi un to debbeschigu aizinaschanu.

Attikka wehl kahds ffohlneeku pulzinsch, kas to pehdigu karrogu dabbuja. Tee bija Mistujeeschu, Birseneeschu, Kujengeeschu, Palleleeschu ffohleni un Sarlaneeschu masafee behrni. Karrogam bij divi rosa gabbali, widdit balts gabbals, un wirsü bij usmahleta flaita, salka egle. Faulahs pehrwes lai behrneem palihds eedohmabt pehrwju pilno Noasa warrawihlfni un Deewa derribu ar Noasu, un la Deews arri ar winneem, teem behrneem, swehtu derribu derrejis, un la teem schihs derribas spehla buhs zeltees us augschu, itt kà egle taisni dohdahs gaisà, un buhs weenumehr tizzibà salkoht, woi preeku woi behdu-deenàs, itt kà egle tifpat seemà kà waffarà salka stahw. Us tam lai ffohla teem peepalihds.

Tad ffohbinaja mahzitajs wiffus pulzinus wiffu muhschu zauri pee ta labba waddona Jesus Kristus palikt un turretees, kà lai paliktu par uswarretajeem, — un aizinaja behrnus lihds ar winnu un teem mihteem ffohlmeistereem nahkt us mahzitaja-muischu, kur behrnu-swehtkeem ohtra dalka bij fataisita. Ffohla pehz ffohlas kà kà tee karrogi bij isdalliti, staigaja, behrni pa trim kohpà, lihds ar saweem ffohlmeistereem, un karrogs preekschà, leelà garrà rindà us mahzitaju-muischu, dseedadami: „Deews Kungs irr muhsu stipra pils.“ Gauschi jauki bij usflattams, kà schi rinda tai kalmainà zekkà lohziyahs augschà un leija, — un firds tiffa kustinata, to warrenu Luttera dseesmu dsirdoht atskannam spehzigà behrnu-dseedaschanà. Kad schi dseesma beidsahs, tad dseedaja tee peezi ffohlas pulzini pamihscham wiff-wiffadas jautas dseesminas, zittas arri us 2 jeb 4 balsihm, lihds kam pehdigi atkal wiffi kohpà usnehma to dseesmu: Teizi to Kungu, to gohdibas kehniu swehtu. Divi wersti bij nu nostagatas un mahzitaja birsite panahkta, kur wehsà behrsü pakrehfli no gabjuma karstà waffarasfaule warreja atspirgtees. Behrni nahza, ffohla pehz ffohlas, un nodewa ar kahdu dseesminu sawu karrogu mahzitaja rohkahm, kas tohs wiffus kahdà birsites laubè, kur dseedataju beedriba bij apmettusees, weenu pee ohtra sasproude, lai wihzina-jahs wehjinà. Mahzitaja zeeniga mahte un preilene un Praulenes leelmahte un preilenes, kas wiffi pee teem peeminneteem karrogeem bij darbojuschees tohs fataisidami, publejahs nu atkal tohs behrnu-pulzinus pameelohkt ar allu un kaffeju, ar weggeem un see-reem. Wehl steidsahs tahs daschadas gohda-dahwanas behrneem fataisiht, to pee spehlehni warretu isdallit. Behrni arri nebija wifs dauds ffohbinajami us spehlehni; wiffupapreeksch melleja pa taisni eeraktu gluddenu kahrti rahptees us augschu, kur gallotné salksch krusawainaks un kahda gohda-dahwana pimejam, kam usrahpschanahs isdohsees, bij nolikta. Ir tee zitti, kas pehz schi pirma kahrtai lihds augsch-gallam tiffa, dabbuja kahdu peeminnu. Tad fastah-jahs behrni us platscha leelu-leelà rinki, rohka rohka, kà leela fehla, gandrihs 200 behrni. Un nu lustejahs ar daschu-daschadahm behrnu lustehm un speh-

lehni, to mahzitajs teem eerahdija un eemahzija un to behrni arri drihs fapratte; un katram, kam isdewahs to labbi isdarriht, netruhka wehl sawa gohdadawana, kas us tam jau bij sagahdatas. — „Lapfa“ dsennaja „zahlfichus,“ kas ais wistas glehbahs un fargajahs no lapsas. Sehns kahds, woi meitens, melleja ar aisseetahm azzihm kahdu tufschu, us muttes apgreestu puffu-pohdu useet un ar kohlu to aiskahrt, — sinnams, ka pohdam appafschà palikta bij kahda dahwanina, meitenehm schleises, woi bante woi zits kas, puifahm atkal nasis woi bleifeders woi tahpele. — Jeb: „Kalkis“ melleja „pelli“ saguht; leelais rinkis laida pelli labprahkt, woi ahra woi eefschà, kà waijahseja, bet kaffam leedse palkat lihkt un pelltiti dabbuht rohka. Sehni dabbuja pahw wirwi lehkt, to 2 woi 3 pehdas augsti no semmes turreja, — jeb atgal: kahdi 5 woi 6 eelihda maisds un dsinnahs weens ohtram tikt preekschà un noliktu weetu panahkt. Kà wehl scho un to spehli spehleja ar leelu jautrumu; pawiddum atkal weens jeb ohtris pulzinsch to dseedaja, — ihpafchi draudses-ffohleni us 9 un wairak balsihm, no leela Goliata, no waffaras-laila un kas teem wehl bij padohmà. Bet sewischki Lasdohnes dseedataju beedriba pilbija gandrihs bes mitteschanas birsiti ar sawahm dseesmahm, kas no draudses-ffohlmeistera labbi eefkohlotas un wad-ditas wiffseem par leelu preeku bij. Scheem dseedatajeem irr leela zerriba un gaidischanà, ka arri nahburgds, ihpafchi Deesere, Laudohnè, Behrsauè, Beswainè, Lubahnè un zittur dseedataji drihs fataisisees un beedribàs sadohsees, un la drihs tad arri warrehs sawus dseedaschanas-swehtkus turreht, kà Walmeeras aprinka dseedataji jau treschu reis kahdus irr turrejuschi.

Saule taisijahs noreeteht un lai gan behrneem buhtu patizzis lihds wehlam wakkaram tur padshwo-tees, tad tifpat bij jadohma us mahjahm, kas dascham laikam labbi tahku bij. Salassijahs atkal birsite, behrni, kas islustejuschees, wezzaki un nahburgi ar fungeem, kas lihds preezajuschees bij. Lubahnes mahzitajs wehl kahdus schirschanas wahrdus runnaja par wiffu wezzaku, ffohlmeisternu un nahburgu lihdspreeku, — par to eepafschanohs, kas zaur kahdeem swehtkeem teek behrneem ar behrneem, ffohlai ar ffohlu, — par pateizibu, to jadohd laipnigeem swehtku-irihkotajeem un apgahdatajeem, — un ka behrni lai mahzahs sawa seedu-laininà allasch ar peeklahjigeem preekem papreezatees. Tad ffohbinaja wehl ne-aisseet bes pateizibas prett mihlu Deewu, kas wiffu labbu dohd, kas behrneem dewis labprahtigus wezzakus, ffohlas-preekschneekus un ffohlmeisternus, un dewis schobeen mihligus swehtkus un swehtkupreekus. To tad arri wiffi weenà muttè apleezinaja, dseedadami: „Lai Deewu wiffi lihds,“ — un is-schirahs, pulzinsch no pulzina, behrns no behrna, nahburgs no nahburgeem.

Padohms, fo labda feewa Libsiti Semmenitei dohd us tahm dseefminahm: „Prezjetaja raises“ un „Arbilbeschana.“

Mahsin, Libsiti Semmenite,
Kam ta stakti, pitkulite,
Nahjees tu us puifcheem dittti,
St ka buhtu wiffi flitti!

Prezjetajs tif padohm' luhdsahs,
Sawas raises dseefmä fuhdsahs,
Un tu wannam bahrgi nahzi
Pretti — un to fihwi mahzi.

Winsch tif fuhds, ka tam neweizahs
Prezjetees un raises teizahs,
Schaubigs, furerai greestohs klastu
Winsch ar wiffu fird' un prahnu.

Bet tu atbild' rupjus wahrdu:
„Anaggis, tih tars“ — ekur gahrdus!
Woi ta klahjahs puifchus gahniht,
Wiffseem dsirdoht winnus mahniht.

Prezjetajs gan wainas rahda
Meitahm arr' — tahs ehna stahda,
Bet woi wiffas tahdu gohdu
Peln' — to dseefmä neatrohdu.

Deefa irr, ka meitas tinnahs
Gresnas drehbes, frinolinäs,
Labprahnt melle weeglas deenas.
Tomehr negribb palist weenas —

Neeti naw, fo Tschautstis stahsta
Mahjas weefi, grefhus klastu,
Daschas pilfatneezes nikkus
Stahiti, jatti, zittus stikkus.

Atminnohs wehl jaunds gaddös,
Kad es augu fawds raddös,
Bittadi tad meitas gahja,
Tschaklatti pee darba n. ja.

Nebba puifchus wakkä raifu
Es no wainahm balsus taifu,
Ut! ir schee ar wainahm klastu,
Newaid wiffseem taifni prahni.

Rohnahs dauds, kas dsere un trumpe,
Labprahnt maifahs kildäs, dumpé;
„Tomehr naw ta meitu wakkä,
Puifchus aprahnt naw tahm daffa.“

Lehni, mahsin, tadeht lehni,
Nerahjees, kad tralle sehni,
Wezza meit' tad nepaliffi,
Seenita no puifcheem tiffi.

Neds! es nebrakheju sehnus,
Nemelleju engkus, lehnus,
Tadeht seewas gohdä tappu,
Sim' pa laipahm trippu trappu.

Anfis mans statti, kas par wihru
Darbös — runnäs turrahs tihru,
Jaunibä arr' labprahnt mitta
Lustis — dantschös kahjas fitta;

Bet kamehr meh's falaulati,
Abbeem mums irr weeni prahni,
Atmetta winsch daschus neefus,
Nemelle wairs balles preefus.

Paleez, Libsiti, paleez kluffi,
Stahwi tif us mannu puffi,

Gohda meitschai tas nellahjahs,
Ka preeksch pasaulas ta rahjahs.

Ta tif labba meita effoht,
Tikkumä, kas frohni neffoht,
Sleppenibä tä lä pulke
Seedoht kohfchi daila stufke.

Bruhtgani tai rassees tahdi,
Kas irr kreetni, ne wis schahdi,
Kahdus tu tai dseefmä minni,
Winneem smeeklu frohnus pinni.

Padohmu peenemm', fo dohdu:
„Turrees rahmi un ar gohdu,
Sargajees dauds pfahpant, smeetees
Un ar puifcheem bahrtees — reetees.“

Prezjetajam arri dohfschu
Padohmu: „Lurr' firdi drohfschu!
Kas ar gohdu feewu melle,
Tas nekrittih's kauna pella.

Labbas meitas deefgan raffi,
Kad ar gohdu pehz tahm praffi,
Ja tu melle tikkumianu
Ne wis mantu, smukkumianu.

Effi labz, tad feewa labbu
Dabbuff ar kohfschu dabbu;
Bet tad zekä seedus taiff,
Winnai dshwi faldu taiff.

Kad tu rohfschu dahrsä nahzi,
Sewim pukkicht melleht fahzi,
Nepluhz leelo — gresnakaju
Bet tif laipno, smarshigatu.

Tä pehz tikkuma nemm feewu,
Nelukho us gresnu — teewu.“
Nu tad tewim wehlu laimi,
Kahsas drihs! un labbu faimi!!

Sappe Seemzeete, dsim. Wifolite.

Grahmatu sinuas.

Widseemes

wezza un jauna

Paika grahmata

us 1867tu gaddu

irr dabbutama ne-eseeta par 100 gabb. 6 rub. un eeseeta gabbalä 10 kap. manna drikku-nammä pee Behtera basnizas, ta arri manna grahmatu-bohde pee schakhu-wahrteem.

Ernst Plates.

Ribgä, Plates lunga grahmatu-bohde pee schakhu-wahrteem warr dabbut schakhdas grahmatas:

- 1) **Swehtas Patesibas leezineeks us spreddiku wihsi.** Pah wiffseem swehtdeemu un swehtku ewangesliumeem un zittahm fw. ralku weetahm farakstih's no Kristap Kalling. — 1843. — 922 lapp. p. Sniffi. Waksa 1 rub. f.
- 2) **Pamahjidami wahrdi,** ar fo wezzati saweem behreem eedohd swehtus ralkus. Sarakstii no Kristap Kalling. Ribgä 1843. — 76 lapp. p. Sniffi. Waksa 15 kap. f.
- 3) **Pahrtaru-grahmata** libds ar Dr. Luttera swehtu bebrnu-mahzibu. Uggabdahts no Kristap Kalling. Ribgä 1842. — 72 lapp. p. Sniffi. Waksa 10 kap. f.

Sluddinafchanas. Parrada-deweju un manti- neeku usajinaschana.

Rihgas pilsehtas walstu draudses-teefasaur scheem rastteem usajina wiffus un itkateru, kam pee ta nomirruscha pilsehtas muifchas Ohlaines rentineeka Fehkab Kugga atlikufschahm mantahm labda parradu-prassischana woi mantofschana buhtu, lai tee wiffi gadda un feschu nedetu laika, wiffwehlati libds Hscho Septemberi 1867 pee schihs draudses-teefas woi paschi, woi zaur peenemmameem weetneekem peeteizahs un sawas peerahdischanas libds atnes. Pehz fcha nosazjita laika wairs neweens netiks peenemts nedj flaushts, bet tuhlin atraidhts. 2

Rihgä, 22trä August 1866. N. 128

Pirmdeenä tai 26tä September tiks Leelä Wehmels muifschä (Muhlenberg) Jaun-Jelgawas aprinki, Kursemme, lohpu un firgu-tirgus noturrehts. Wiffseem, las dshereenu bohdes gribb eetaifht schinni tirgü, teefinnams darrihts, ka teem pascheem tahs waijadfigas bilketes jafagahda. Schinni tirgü wiffu warr eewest bes tules.

Leelä Wehmels muifschä, 27tä August 1866.

Saffes muifschä, Kursemme, Jaun-Jelgawas aprinki, tiks tai pirmdeenä pehz 27tä August noturrehts lohpu un firgu-tirgus. 1

Burtneeku pils muifschä, 20 werstes no Balmeeras, irr pahrdohdamas 10 gabbalas no labbas peenadewigas fuggas audfnatas 3 gaddi wezjos tellenes, turras schowaffar apgahjusfchahs. 2

Grunts-weetas.

teel pahrdobtas pee paschas Rihgas un tahdä weeta, kur laudihm dauds darriichanas un kur tadeht warr taiifht fehtas ruhmes un dahrsus. Sclaidratas sinnas isdohs C. Plates. 2

Pilsfehtä eenahtoht, pa labbu rohtu tai weeta, kur zittureis bij semmes-wahrti un blakkam tai fahls-bohdei „pee atflehgas“ appafsch Karpowa namma atrohdbahs

Pyra wihna-pagrabs,

kur tohs labbakohs un daschadatohs wihnus, arri schampaneeri, rumu, arraku, konjaku, porteri un t. pr., par to lehtako maffu warr dabhuht. 3

To wiffur isflawetu Dlan-deeschu peena-pulweri preefsch leeleem un maseem flanzameem lohpeem pahrdohd sawä bohde

A. un W. Wetterich, blakkam Behtera basnijat, leelä Minz-eelä Nr. 2, Rihgä.

Libds 2. September pee Rihgas atnahfuchi 1843 fuggi un aisgahjuschi 1651 fuggi.

Atbildedams redattehrs A. Leitan.

No zensures atweplehts.

Leo Wiffor

zigarru un tabbas-fabrikants Rihgä,

peedahwa wiffseem saweem draugeem Widsemmē un Kursemme sawus sabbi noqule-juschus zigarrus no wiffadahm sortehm, ka arri papirofus un fmehejamu tabbaku, probti:

Zigarru atleefas	par mahrz.	20	lap.
Hawanna lahtu tabbaku	" "	20	"
Krimmas Basra tabbaku	" "	40	"
Smalku Perjeeschu tabbaku	" "	80	"
Amerikas Wagstaff	" "	80	"
papiroos, Basra, Puschki un Persianes no Perjeeschu un Krimmas tabbalas, kas us fruchtihm nekriht, par 100 gabbaleem		40	"
Barella zigarrus par 100 gabbaleem		80-100	"
Panatillias, Jaktis-zigarru, Bargo, Dosamigos Kuba, Litt. Dd. (masee mellee) par 100 gabbaleem 2 rub., ka arri wiffas labbas sortes no 2 1/2, 3, 3 1/2, 4, 5, 5 1/2, 6 libds 15 rub. par 100 gabbaleem.			

Kas wairak us reif' pehrf, dabbu lehtak. Schi bohde, kur to wiffu warr dabhuht, irr lohpe-eelä N. 14, kad pa kalku-eelä libds rachtust eet, tad pa labbu rohtu lohpe-eelä ja-eegreeschahs, Laugera nams. Pee lohga stahw mohris ar pihpi; us darrihm irr leelas baltas schiltes, ar fabrikanta Wiffora wahrdu un mahjas nummeri 14.

Palk-lambaris un pehrwju-bohde no Gd. Zietemann & Co. Pehterburgas Ahrihgä kalku-eelä N. 15, prettim Ballodischa eebraukschanai pahrdohd par fabrika zennu swezjes, seepes, zigarrus, tabbaku, sehmel-kohzinus, ta ka par wifflehtako zennu wiffas palk-lambera un pehrwju sahles tikpat preefsch pehrwetajem ka mahdereem.

Saweem mihteem draugeem daru sinnamu, ka pee mannis atkal warr dabhuht loschinelli un loschinella-salwi preefsch bruhna, salka, pellehta un t. pr. pehrweschanas, ka arri anilini saufu, las pehrweschana isdohd jo flaisstaku un pastahwigaku pehrwone ka zittadi pehrwehts. Wiffu to pahrdohd par lehtu tirgu

Alfred Busch (Hach), pehrwju un apteekeru-prezju bohde.

Linnu, linnu-sehflu un labbibas andele pee

Wilhelm Dobihu Limbaschds.

No Rihgas mahjas pahrbahjis wiffseem sinnamu daru, ka es no 1ma August 1866tä gadä te Limbaschds pastes naminä augfchä peeminnetu andeli eetaifhtis un par prezehm to paschu malfaju, ko Rihgä dohd, ka te arri silkes, fahli, tabbaku, dielst, ahdas un zittas prezjes ar wedduma malfas peerehkinumu, par Rihgas zennu pahrdohdu. 2

Namma wahreds irr Mellbahrfd.

Jegahjuscha zettordeenä yullsten desmit preefsch pufsdeneas 4-5 gaddus wez behrs firgs ar wahgeem Rihgä no tirgus nosagts. Kas Leelwardes pagasta teefä sinnu warr doht, kur firgs atrohdamas, dabhuhs 10 rubl. pateizibas-naudas.

Amerikas, Englifchu un Belgeeschu tibru wahgu-fmebru, sahbaflu-fmebru, kas uhdenti zauri nelaisch un Pinnu, ka arri profihs sehmel-kohzinus, ar apgalwofchanu, ka prezje labba, pahrdohd G. Fromhold, kalku-eelä N. 15.

Belles-muifchas (Bellenhof)

naglu-fabrika bohde taggad atrohdamä leelä fehnina-eelä, Brandenburga nammä Nr. 3. 2

Mahjas-weeta

Tohrna-kalnä pee treschas werstes us Bauskas zekka, blakkam lohpmanna Schmidta eljes-fabrikim; te irr labba fehta ar stalleem, wahguscheem un zittahm waijadstbahm. Bugnewig.

Linnu-sehflu tibrijamas maschines

gattawas, ka arri tohs blekks ween un ar tahmi, warr dabhuht tai zittureisejā naglu-bohdē, Sinder-eelä pee W. Arnholdt. 2

H. G. Klapmeier

maschinu bohde, Rihgä Sinder-eelä N. 2, par wiff lehtako tirgu dabhujami: Seeti preefsch linnu sehflu tibrischanas un gattawas maschines. 4

Weena kaja irr eelidhuse Rihgas dielju-zekka fehtä. Prett us turra maffu to warr fahnemt Zinseelina mahjä, Polifadu-eelä.

Drickhts pee Ernst Plates, Rihgä.

Rihgä, 2. September 1866.